

EUROPSKI
REVIZORSKI
SUD

HR

Govor

**Bruxelles, 9. prosinca 2014.
ECA/14/57**

Govor Vítora Caldeire, predsjednika Europskog revizorskog suda

Predstavljanje godišnjih izvješća za 2013. godinu

Vijeće Europske unije (za gospodarske i financijske poslove)

Bruxelles, 9. prosinca 2014.

Usporediti s izgovorenim tekstom.
Prednost ima izgovorena inačica.

ECA Press

Damijan Fišer – Službenik za odnose s medijima

12, rue Alcide De Gasperi – L – 1615 Luxembourg

Tel.: (+352) 4398 45410 Mob.: (+352) 621 55 22 24

E-pošta: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: EUAuditorsECA

eca.europa.eu

Poštovani predsjedniče,

uvaženi ministri,

poštovana potpredsjednice Komisije Georgieva,

velika mi je čast Vijeću predstaviti godišnje izvješće Suda za financijsku godinu 2013.

Ovo je važno doba promjena za Europu. Novu Europsku komisiju očekuju mnogi važni izazovi.

Jedan je od njih poboljšati upravljanje proračunom EU-a. Tim su izazovom obuhvaćena tri glavna sastavna dijela: potrošnja dostupnih sredstva, osiguravanje sukladnosti s financijskim pravilima EU-a, te postizanje dragocjenih i vidljivih rezultata za građane. *Omne trium perfectum*, kao što bi rekao predsjednik Komisije Juncker.

Uvaženi članovi,

na početku ovog novog rashodovnog razdoblja, u godišnjem izvješću Suda za 2013. godinu navodi se da financijsko upravljanje EU-om općenito gledajući još uvijek nije dovoljno dobro.

Kada je riječ o **potrošnji proračunskih sredstava EU-a**, iz proračuna EU-a u 2013. godini isplaćeno je više od 148 milijardi eura, što je gotovo 99 % gornje granice raspoloživih sredstava za tu godinu.

Sud je zaključio da su takve transakcije u 2013. godini pravilno evidentirane, što znači da smo dali bezuvjetno revizijsko mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije EU-a, baš kao i svake godine od 2007.

U računovodstvenoj dokumentaciji EU-a nismo pronašli „crnu rupu“, kako su to opisali pojedini mediji. Ono što jesmo naveli u svom izvješću jest da su se ukupne nepodmirene financijske obveze EU-a, unatoč visokoj razini plaćanja, povećale za dodatnih 9 milijardi eura te su na kraju 2013. godine iznosile 322 milijarde eura.

Naglašavamo da je to jedan od niza znakova sve većeg pritiska na novčane tokove EU-a. I upravo u tom kontekstu preporučujemo Komisiji da se pripremi za mogući nedostatak financijskih sredstava za programe EU-a izradom odgovarajućih prognoza novčanih tokova.

Zbog istog tog razloga pozivamo Komisiju da osigura da predujmovi i početna ulaganja iz proračuna EU-a odražavaju stvarne potrebe za likvidnošću. Kao primjer smo naveli podatak da je manje od polovice iznosa od 14 milijardi eura uplaćenih od 2007. godine u **instrumente financijskog inženjeringa** stvarno došlo do krajnjih korisnika do kraja 2013. godine.

To je jedan od rizika uporabe financijskih instrumenata. Drugi rizik leži u sljedećemu: što se više javnih sredstava iskorištava, to je novac udaljeniji od javne odgovornosti i revizije. Bez uspostave odgovarajućih mehanizama, financijski instrumenti dovode do rizika da je sve teže vidjeti kamo novac odlazi, ispunjavaju li se uvjeti za njegovu uporabu i kakvi se rezultati postižu.

Ovo smo pitanje istaknuli ne samo u našem godišnjem izvješću, nego i u dvama nedavnim panoramskim pregledima: u jednom je riječ bila o javnoj odgovornosti i nedostacima u reviziji, a u drugom o rizicima za financijsko upravljanje EU-om.

I danas naglašavam to pitanje još jednom zbog njegove izuzetne važnosti u kontekstu nedavno najavljenog Komisijinog investicijskog plana za Europu. Novi Europski fond za strateška ulaganja u konačnici će se oslanjati na pružanje jamstava iz proračuna EU-a za iskorištavanje privatnih financija te je stoga potrebno pridržavati se načela transparentnosti, odgovornosti i javne revizije.

Uvaženi ministri,

proračunska sredstva EU-a se troše, ali još uvijek postoji previše plaćanja koja nisu **u skladu s pravilima**.

Sud je procijenio da je ukupna stopa pogreške za plaćanja u 2013. godini iznosila 4,7 %, dok je, za usporedbu, ta stopa 2012. godine iznosila 4,8 %. To je znatno iznad „praga značajnosti” od 2 %, što vrijedi i za sve godine otkako Sud obavlja reviziju računovodstvene dokumentacije EU-a.

U 2013. godini u svim rashodovnim područjima postojala je značajna razina pogreške. Jedinu iznimku čini 10,6 milijardi eura koje je EU potrošio na svoju administraciju.

Sud je procijenio da je stopa pogreške veća u vezi s 80 % sredstava EU-a koja su pod podijeljenim upravljanjem Komisije i država članica. Procijenili smo da stopa povezana s podijeljenim upravljanjem iznosi 5,2 %, dok u preostalim područjima, kojima uglavnom izravno upravlja Komisija, ta stopa iznosi 3,7 %. Kao što je pokazala dodatna analiza u sklopu našeg pregleda rashoda u područjima poljoprivrede i kohezije tijekom razdoblja od 2007. do 2013. godine, Sud pronalazi pogreške u svim državama članicama.

Korektivne mjere koje su poduzeli Komisija i nadležna tijela država svakako su doprinijele sprječavanju rasta ukupne stope pogreške, no naši dokazi upućuju na to da bi se u okviru postojećih rješenja moglo učiniti znatno više kako bi se pogreške općenito spriječile.

Primjerice, stopa pogreške koju je Sud utvrdio u području ruralnog razvoja mogla se smanjiti sa 6,7 % na 2,0 % da su nadležna tijela država članica upotrijebila sve raspoložive informacije prije nego su Komisiji podnijela zahtjeve za povrat sredstava.

Glavni izvori pogrešaka na koje bi nadležna tijela država članica trebala pripaziti isti su kao i prijašnjih godina: neprihvatljivi zahtjevi za povrat sredstava, ozbiljno kršenje pravila javne nabave i netočne prijave poljoprivrednih površina.

Sud je mišljenja da je sprječavanje pogrešaka bolje od ispravljanja zato što takve pogreške povezane s pravilnošću ugrožavaju učinkovitost i djelotvornost potrošnje sredstava EU. Time sam došao i do treće glavne poruke našeg godišnjeg izvješća.

Uvaženi ministri,

Sud je mišljenja da bi se oni koji su odgovorni za upravljanje financijskim sredstvima na razini EU-a i država članica pri trošenju sredstava EU-a trebali više usredotočiti na rezultate.

Tijekom programskog razdoblja od 2007. do 2013. godine, naglasak je prvenstveno bio na trošenju dostupnih sredstava EU-a, zatim na obvezi sukladnosti s pravilima, te na samom kraju, i to samo u ograničenoj mjeri, na **postizanju rezultata**.

To odražava temeljnu značajku mehanizama EU-a za upravljanje proračunom. Dužnosnici na razini država članica i EU-a pod velikim su pritiskom da iskoriste sredstva jer u suprotnom postoji mogućnost da ostanu bez njih, no isto tako ne postoji dovoljno poticaja da tim sredstvima postižu rezultate.

To se tijekom novog programskog razdoblja mora promijeniti. Naše godišnje izvješće sadržava mnoge primjere, preuzete iz 19 tematskih izvješća koja je Sud usvojio 2013. godine, kojima se prikazuje kako bi se većom usmjerenošću na rezultate mogla podići razina uspješnosti.

Komisija je pokazala spremnost da se s kulture potrošnje prijeđe na kulturu uspješnosti. Za uspjeh će biti potrebna tri sastojka:

- kao prvo, istinska predanost, podjednako na razini EU-a i država članica, da se s ograničenim sredstvima EU-a postignu najbolji mogući rezultati
- kao drugo, prikladne ciljne vrijednosti za rezultate koje treba ostvariti, kao i pouzdane informacije o postignutom napretku prema njihovom ostvarivanju i
- kao treće, i najvažnije, poticaji za nagrađivanje uspješnosti i sankcioniranje loših rezultata.

Istodobno, ukupni rezultati ostvareni s pomoću sredstava EU-a mogli bi i trebali biti vidljiviji. U tom smislu, Sud preporučuje Komisiji da u svojem godišnjem izvješću o ocjeni financija posveti više pozornosti europskoj dodanoj vrijednosti proračuna EU-a i njegovom doprinosu prema ostvarenju

ciljeva strategije Europa 2020. Napominjemo da će Komisijina sposobnost da to i napravi u vrlo velikoj mjeri ovisiti o kvaliteti informacija raspoloživih na razini država članica.

Poštovani predsjedniče, uvaženi ministri,

kada govorimo o poboljšanju financijskog upravljanja EU-om, ne radi se o tome da izaberemo hoćemo li trošiti sredstva, pridržavati se pravila ili postizati rezultate. Riječ je o tome da postignemo sve troje odjednom.

Znamo da to nije jednostavno. Rizike koji se mogu pojaviti naglasili smo u panoramskom pregledu o financijskom upravljanju EU-om. Međutim, ta bi zadaća bila lakša kada bi upravljanje proračunom EU-a bilo manje složeno, pri čemu su potrebni manji broj prioriteta za potrošnju sredstava, jasniji ciljevi i jednostavniji mehanizmi za trošenje sredstava. To su ključne pouke koje smo izvukli iz proračunskog razdoblja od 2007. do 2013. godine. Nadam se da je iz našeg rada vidljivo da je Sud u potpunosti predan pomaganju Vijeću, ostalim institucijama EU-a i nadležnim tijelima država članica da u tekućem proračunskom razdoblju poboljšaju financijsko upravljanje EU-om i odgovornost.

Hvala Vam na pažnji.